લેખાં.

ધોરણ ૨ જું.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

દે, અ. ર.

અમદાવાદ.

યુનાઇટેડ પ્રીંટીંગ એન્ડ જનરલ એજન્સી
કંપની "લિમીટેડ" ના પ્રેસમાં
રણછોડલાલ ગંગારામે છાપ્યાં.

સંવત ૧૯૫૧.   સને ૧૮૯૫.

GUJARATI LEKHÁNS

OR

MENTAL ARITHMETIC,

STANDARD II.

BY

A. R. DESAI.

AHMEDABAD:

Printed at the Ahmedabad United Printing and General Agency Company (Limited) by Ranchorelal Gangaram.

A. D. 1895. Samvat 1951.

સૂચના.

આંક અથવા ગુણાકાર શીખવવાની સાથે સરવાળા બાદબાકી અને તેમનો ઉપયોગ ચલાવતા રહેવું; તેના મનોયત્નોનો, અથવા તેવી જાતના બીજા દાખલાઓનો હમેશ મહાવરો રખાવવો. પા, અર્ધું, પોણું અને ડુંકી ડુંકી પાનો વાળી રકમ ઉમેરતે ને બાદ કરતે શીખવીને પછી પાનો વાળા આંક શરૂ કરવા.

પાયાના આંક પહેલેથી શરૂ થાયતો એકથી પચીસ સુધીની તમામ પાનોવાળી રકમોનું છોકરાંને જ્ઞાન થાયછે, અને પછી બીજા પાનોવાળા આંક સમજવા કઠણ પડતા નથી; માટે તે અનુક્રમે લખ્યા છે. તેમનો ઉપયોગ સાથેજ શીખવતા રહેવું.

ધાતો જેટલી આપીછે તે બધી બરાબર મોઢે કરાવવાની છે; અને ત્રીજા ધોરણમાં લેખાં શરૂ થાય તે પહેલાં તે ધાતોના જૂદા જૂદા હિસાબો પૂછીને તેમના મનમાં પક્કી ઠસાવવી જોઇએ.

જે જાતના હિસાબો આમાં મૂકયાછે, તે ઉપરાંત વખત પ્રમાણે બીજી અનેક રીતના સહેલા અને રોજના ઉપયોગના હિસાબો તેમને મોઢેથી કરાવવા.

હાઇસ્કુલ અમદાવાદ. }
ફેબ્રુઆરી ૧૮૯૫ }

અમીધર રણછોડજી દેશાઇ.

નિશાનીઓ અથવા ચિન્હો.

+ વત્તા, એટલે ઉમેરવાના.

− ઓછા, એટલે પહેલી રકમમાંથી બીજી બાદ કરવાની.

× ગુણ્યા, એટલે બે રકમોનો ગુણાકાર કરવાનો.

÷ ભાગ્યા, એટલે પહેલીને બીજીએ ભાગવાની.

= બરાબર, એટલે બે તરફની રકમોની કિંમત સરખી.

ધોરણ ૨ જું

મનોયત્ન (૧). પુનરાવર્તન.

૧. એક બારીમાં ૮ કાચ છે. આખા ઘરમાં એવી ૨૪ બારીઓ છે. તો કાચ કેટલા હશે?

૨. એક ચોપડીમાં ૧૧ પાનાં છે, એવી ૯ ચોપડીઓનાં મળીને કેટલાં પાનાં થાય?

૩. એક અઠવાડીઆના ૭ દિવસ થાય, તો ૨૯ અઠવાડીઆના દિવસ કેટલા થાય?

૪. એક આનાના ૪ પૈસા મળે, તો ૧૬ આનાના કેટલા મળે?

૫. એક પૈસાની ૩ કેરીઓ મળે છે. મેં ૧૨ કેરીઓ લીધી; કેટલા પૈસા આપું?

૬. પાઇની ૨ પેનો મળે છે, મેં ૧૦ પેનો લીધી; કેટલા પૈસા આપું?

૭. ૨ પૈસાની ૧ નારંગી મળે છે, તો ૩૬ નારંગીની કિંમત શી?

૮. ૧૨ લાડુમાંથી ૫ જણને બબે લાડુ આપ્યા. કેટલા વધ્યા?

૯. મારી પાસે ૭૫ કેળાં છે. એકેક જણને ૪ કેળાં આપવાં છે, ને માણસો ૧૯ છે. ખૂટશે કે વધશે? કે બરાબર થશે?

૧૦. મારી પાસે ૧૯ સોપારી છે, તે દરેકના ૯, ૯, કડકા કર્યા તો કુલ કેટલા કડકા થયા?

૧૧. મારી પાસે પાન ૩ છે, ને માણસો ૯ છે, તો બીડીઓ એક પાનની કેટલી કરવી એટલે બધાને એકેકી પહોંચે?

૧૨. મારી પાસે ૨૦ દાડમ હતાં, તેમાંથી બે છોકરા દરેક ૩-૩ લઇ ગયા; ૨ છોડીઓએ દરેકે ૨-૨ લીધાં. હવે કેટલાં રહ્યાં?

૧૩. મારી પાસે ૧૫ ચોપડીઓ છે દરેકને ૩–૩ આપું તો કેટલા છોકરાને પહોંચે?

૧૪. મારી પાસે ૧૮ રૂ. હતા, તેમાંથી મેં ત્રણ ત્રણ રૂપીઆ વાળી ૫ ટોપીઓ લીધી હવે કેટલા રૂપીઆ રહ્યા?

૧૫. ૨૮ માણસો છે, ને ૧૮ પાટલા છે. એકેક પાટલાપર એ- કેક બેસે તો કેટલાં માણસ વધે? ને એક પાટલા ઉપર બબ્બે માણસ બેસે તો પાટલા કેટલા વધે?

૧૬. ૭ પૈસાની ૧ લેખે ૨૫ નારંગીના કેટલા પૈસા બેસે ?

૧૭. એક માણસ ૩ પાકીટ ઉપાડી શકે છે. અમારી પાસે તેવાં ૨૧ પાકીટ હતાં; તો કેટલાં માણસ લગાડયાં હશે?

૧૮. એક મજૂર ને ૩ પૈસા આપવા પડે, તો ૭ મજૂર ને શું આપવું પડશે?

૧૯. એક કોથળીમાં ૧૦ રૂ. માયછે, તેવી ૪૦ કોથળીઓમાં કેટલા માય?

૨૦. મારી પાસે ૪૦ રૂપીઆ છે, ને એકેક ટોપીના ૫ રૂ. બેસે છે, તો બધા રૂપીઆની મને કેટલી ટોપીઓ મળશે?

૨૧. બજાર માંથી મેં ૧૫ કાગળો લીધા; ને એક પૈસાના ૩ કાગળો ઠરાવ્યા. મારે કેટલાપૈસા આપવાના?

૨૨. ૨ રૂ. ની એક ખુરસી મળે છે. મેં ૩૨ ખુરસીઓ લીધી, તો કેટલા રૂપીઆ આપ્યા હશે?

૨૩. મારી પાસે ૨૪ ફળાં છે, ને એક પૈસાનાં બે લેખે વેચવાં છે, મને શું ઉપજશે?

મનોયત્ન (૨).

૧. કોઈ રકમમાં ૧૦ ઉમેરવા હોય તો દશકમાં એક વધારવો.

૧. ૧૨ ને ૧૦ કેટલા? ૨૨ ને ૧૦ કેટલા થાય?

૨. મારી પાસે ૭૬ રૂ. હતા, ને ૧૦ આવ્યા, કેટલા થયા?

૩. ૪૪ ને ૧૦ કેટલા? ૨૬ ને ૧૦ કેટલા? ૫૮ ને ૧૦?

૨. દશાથી વધારે ઉમેરવા હોય તો પહેલા ૧૦ ઉમેરી પછી બીજા વધારાના ઉમેરવા.

૪. ૧૫ ને ૧૧ કેટલા? પંદર ને દસ=પચીસ, ને એક છવીસ.

૫. ૧૬ ને ૧૨ કેટલા?
૬. ૨૫ ને ૧૩ કેટલા?
૭. ૨૮ ને ૧૭ કેટલા?
૮. ૪૯ ને ૧૯ કેટલા?
૯. ૬૧ ને ૧૧ કેટલા?
૧૦. ૨૮ ને ૧૪ કેટલા?
૧૧. ૩૭ ને ૧૬ કેટલા?
૧૨. ૫૫ ને ૧૮ કેટલા?
૧૩. ૫૧ ને ૧૫ કેટલા?
૧૪. ૪૧ ને ૧૯ કેટલા?

૩. બે સંખ્યાનો સરવાળો કરવો હોય ત્યારે મોટી પહેલી લેવી ને નાની બીજી મૂકવી.

બેને બાર, એટલે બાર ને બે=૧૪.

૧૫. ૫ ને ૧૩ કેટલા?
૧૬. ૪ ને ૧૭ કેટલા?
૧૭. ૧૧ ને ૩૭ કેટલા?
૧૮. ૧૯ ને ૫૮ કેટલા?
૧૯. ૬ ને ૧૭ કેટલા?
૨૦. ૫ ને ૨૧ કેટલા?
૨૧. ૧૬ ને ૪૧ કેટલા?
૨૨. ૧૭ ને ૪૭ કેટલા?
૨૩. ૧૨માં ૮૪ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?
૨૪. ૧૩માં ૭૭ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?

૪. કોઈ સંખ્યામાં તેટલાજ ઉમેરવા હોય તો દૂ ગણવું.

૨૫. ૨૨+૨૨? ૩૬+૩૬? ૯+૯? ૧૫+૧૫? ૨૭+૨૭? ૩૮+૩૮? ૨૯+૨૯?

બાદબાકી.

૫. દશ બાદ કરવા હોય તો દશક એક ઓછો કરવો.

૨૬. ૨૮ માંથી ૧૦ જાય તો કેટલા રહે? ૧૨–૧૦ કેટલા?
૨૭. ૩૪ માંથી ૧૦ જાય તો કેટલા રહે? ૪૮–૧૦ ,, ?
૨૮. ૯૪ માંથી ૧૦ જાય તો કેટલા રહે? ૭૯–૧૦ ,, ?
૨૯. ૭૦ માંથી ૧૦ જાય તો કેટલા રહે? ૯૯–૧૦ ,, ?

૬. દશાથી વધારે બાદ કરવાની હોય તો, પહેલો દશક બાદ કરી, પછી બીજા વધારાના બાદ કરવા.

૨૧માંથી ૧૧જાય તો કેટલા રહે? ૨૧−૧૦=૧૧,−૧=૧૦.

૩૦. ૩૮ માંથી ૧૨ જાય તો કેટલા રહે? ૨૭−૧૨ કેટલા?

૩૧. ૩૯ માંથી ૧૩ જાય તો કેટલા રહે? ૪૭−૧૫ કેટલા?

૩૨. ૫૬માંથી ૧૭ જાય તો કેટલા રહે? ૬૯−૨૦ કેટલા?

૩૩. ૮૧માંથી ૧૬ જાય તો કેટલા રહે? ૭૭ માંથી ૧૪ જાય તો શું રહે?

૩૪. ૬૪માંથી ૧૮ જાય તો કેટલા રહે? ૪૨માંથી ૧૯ જાય તો શું રહે?

૩૫. ૪૨માંથી ૨૦ જાય તો કેટલા રહે? ૪૪માંથી ૧૫ જાય તો શું રહે?

૩૬. ૪૭માંથી ૧૩ જાય તો કેટલા રહે? ૧૮માંથી ૧૩ જાય તો શું રહે?

૩૭. મારી પાસે ૩૨ પૈસા છે; બીજા ૧૭ આવે તો કેટલા થાય?

---

૩૮. હું ઘેરથી કેટલાક પૈસા લઇને નીકળ્યો; તેમાંથી ૧૫ ખર્ચ્યા, તોપણ ૨૫ વધ્યા; હું કેટલા લઇને નીકળેલો?

૩૯. એક માણસ ૧૯ વર્ષે પરણ્યો, એને પરણ્યાને હાલ ૧૮ વર્ષ થયાં. હાલ તેની ઉમર કેટલી હશે?

૪૦. ૪૮ બકરાં ચરવા ગયાં, ને વાડામાં હજી ૧૭ બાંધ્યાં છે; કુલ કેટલાં હશે?

૪૧. મેં ૨૮ પૈસાની નારંગી, ૯ પૈસાનાં જામ, ને ૧૭ પૈસાની કેરી લીધી; કુલ કેટલું ખર્ચ થયું?

૪૨. મારી પાસે ૧૮ ચોપડીઓ હતી; અને બીજી ૧૩ આવી એટલે કેટલી થઇ?

૪૩. ગઇ કાલે કલાસમાં ૨૩ છોકરા હતા, આજ બીજા ૧૪ દાખલ થયા; કુલ નામ કેટલાં થયાં?

૪૪. ગયા મહિનામાં ૧૫ છોકરા હતા. આ મહિનામાં ૭ નવા દાખલ થયા, અને ૫ ઉઠી ગયા; હાલ કલાસમાં કેટલા છોકરા હશે?

૪૫. મારે ઘેર જમવામાં આજ ૩૫ ભાયડા, ને ૧૭ બાઇડીઓ હતી. કુલ કેટલાં માણુસ થયાં?

૪૬. ૮ છોકરા, ને ૧૨ છોડીઓ છે. દરેકને ૩-૩ પેંડા આપીએ તો કેટલા વરે?

૪૭. ૧૭ ગાયો છે, ને ૧૨ વાછરડા છે એ બધાંના પગ કેટલા થાય?

૪૮. ૧૨ ઘોડા, ૫ ગાયો, ને ૭ બકરાં મારે ઘેર છે. દરેકને ૫ પૂળા ઘાસ નાંખીએ તો કેટલા પૂળા વરે?

૪૯. છોકરાને છોડીઓ મળીને ૨૮ છે; તેમાં ૧૨ છોડીઓ છે; છોકરાઓ કેટલા હશે?

૫૦. ૪ છોકરાઓ છે, ને ૩ છોડીઓ છે; દરેક છોકરાને ૫ પેંડા, ને દરેક છોડીને ૪ પેંડા આપીએ તો કુલ કેટલા જોઇએ?

૫૧. મારી પાસે ૫૦ પેંડા હતા, તેમાંથી ૧૫ છોકરાને દરેકને ૧-૧ આપ્યો તો કેટલા વધ્યા?

૫૨. ૧૨ છોકરા ને ૧૩ છોડીઓ છે, દરેકને ૫ પેંડા આપવા છે; કેટલા જોઇએ?

૫૩. ૩૦ પૈસા હતા; તેમાંથી દરેકના ૩ પૈસા આપીને ૬ નારંગીઓ લીધી, ત્યારે કેટલા પૈસા વધ્યા !

૫૪. મારે ૫-૫ પેંડા દરેક છોકરાને આપવા છે. છોકરા ૭ છે ને મારી પાસે પેંડા ૧૭ છે બીજા કેટલા જોઇએ ?

૫૫. મેં ૪ નારંગી લીધી, ને ૭ દાડમ લીધાં; દરેક નારંગીના ૪ પૈસા આપ્યા, ને દરેક દાડમના ૫ પૈસા આપ્યા; કેટલા વર્યા !

૫૬. ૧૮ છોકરાને ૯ છોડીઓ છે. છોકરાની ફી ૪ પૈસા ને છોડીની બે પૈસા હોય, તો કેટલા પૈસા ઉપજે ?

૫૭ ૨૭ માણુસો જમવા બેસવાના છે, ને ૧૮ પાટલાછે. બીજા કેટલા પાટલા જોઇએ ?

૫૮. દરેકે ૯ પૈસા કાઢીને ૯ છોકરાએ ઉજાણી કરી; તે- માંથી ૧૭ પૈસા વધ્યા. ત્યારે ખરચ કેટલા થયા ?

૫૯. ૮૬ પૈસા હોય તો ૭ ૭ પૈસાવાળી કેટલી નારંગીઓ મળે?

મનોયંત્ર. ૩.

અર્ધું, પા, પોણું (ખરેખરૂં ફળ લાવીને શીખવવું.)

૧. એક જમરૂખ બે છોકરા વચ્ચે સરખે ભાગે વહેંચીએ તો દરેકને કેટલું આવે ?

૨. એક લાડુ બે જણે સરખો વહેંચી લીધો. દરેકને કેટલો આવ્યો ?

૩. એક આખી પેન બે છોકરાંને સરખી વહેંચી આપી, દરેક ને કેટલી આવી ?

૪. બે અડધી પેનો એકઠી કરીએ તો આખી પેનો કેટલી થાય?

૫. અડધી પેન તે આખી પેનનો કેટલામો ભાગ ?

૬. એક પેંડો બે જણ વચ્ચે સરખો વહેંચીએ તો દરેકને કેટલો આવે ?

૭. બે અડધા પેંડા એકઠા કરીએ તો આખા કેટલા થાય?

૮. બે આખી પેનો હોય તેમાંથી અડધી અડધી કેટલી પેનો થાય ?

૯. એક આખી પેનને એક અડધી તે કટલી કહેવાય ? (દોઢ)

૧૦. દોઢ લાડુ હોય ને તેમાં બીજો એક અડધો ઉમેરીએ તો કેટલો થાય ?

૧૧. બે આખામાં એક અડધો નાંખીએ, તો કેટલો થાય ? (અઢી)

૧૨. અઢીને અડધો કેટલા?

૧૩. ત્રણને અડધો ? કેટલા અડધા હોય તો ૪ાા થાય?

૧૪. ૩-૪-૫-૬ આખાના અડધા કેટલા? ૧૭ અડધાના આખા કેટલા ?

---

૧૫. એક લાડુના ૪ સરખા ભાગ કરીએ તો દરેક ભાગ કેટલો?

૧૬. એક અર્ધા લાડુના બે સરખા ભાગ કરીએ તો દરેક ભાગ કેટલો ?

૧૭. એક પા લાડુમાં બીજો પા ઉમેરીએ તો કેટલો થાય?

૧૮. એક લાડુના ૪ ચોથા ભાગ એકઠા કરીએ તો કેટલા થાય ?

૧૯. બે પા માં એક પા ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?

૨૦. પોણામાં ૧ પા ઉમેરીએ તો શું થાય ?

૨૧ એકમાં પા ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?

૨૨. ૧ા માં ૦ા ઉમેરીએ તો શું થાય ?

૨૩. ૧માં ૦ાા ઉમેરીએ તો શું થાય ?

૨૪. એક આખો ને ૩ પા, એ કેટલા થયા ?

૨૫. બે લાડુમાંથી કેટલો લાડુ લઇએ તો ૧ાા રહે ?

૨૬. મારી પાસે ૦ા રૂ. હતો. ને બીજો ૦ા રૂ. મને મળ્યો, મારી પાસે કેટલા રૂપીઆ થયા?

૨૭. એક માણુસે ૦ાા લાડુ લીધો. પછી બીજો ૦ાા લીધો, ને વળી ૦ા લીધો. બધો મળીને કેટલો લાડુ લીધો?

૨૮. ૨ ને ૦ા, ૪ ને ૦ા, ૮ ને ૦ા, ૪૫ ને ૦ા. કેટલા ?

૨૯. ૩ ને ૦ાા, ૮ ને ૦ાા, ૨૭ ને ૦ાા, ૫૬ ને ૦ાા, કેટલા ?

૩૦. ૭ ને ૦ાાા, ૧૯ ને ૦ાાા, ૨૮ ને ૦ાાા, ૬૩ ને ૦ાાા. કેટલા?

૩૧. ૧ા ને ૧, ૪ા ને ૧, ૧૮ા ને ૨, ૨૫ા ને ૩. કેટલા ?

૩૨. ૩ાા ને ૧, ૫ાા ને ૨, ૨૪ાા ને ૩, ૩૮ાા ને ૪. કેટલા?

૩૩. ૧ાાા ને ૧, ૨ાાા ને ૧, ૭ાાા ને ૨, ૧૮ાાા ને ૪. કેટલા?

૩૪. ૧ માં ૧ા ઉમેરીએ તો શું થાય? (એક ઉમેરીને ૦ા ઉમેરો.)

૩૫. ૩। માં ૧। ઉમેરીએ તો શું થાય ?
૩૬. ૨। માં ૧। ઉમેરીએ તો શું થાય ?
૩૭. ૧૩।। માં ૧। ઉમેરીએ તો શું થાય ?
૩૮. ૧૮।। માં ૧। ઉમેરીએ તો શું થાય ?
૩૯. ૧।। ને ૧।। કેટલા ?
૪૦. ૪।। ને ૧।। કેટલા?
૪૧. ૬ ને ૧।। કેટલા?
૪૨. ૧૮ ને ૧।। કેટલા ?
૪૩. ૨૫।। ને ૧।। કેટલા ?
૪૪. ૧ ને ૨।। કેટલા ? (૧ ને ૨=૩, ને ૦।।=૩।।.)
૪૫. ૨।। ને ૨।। કેટલા ? (૨।।+૨=૪।।,+૦।।=૫.)
૪૬. ૭।। ને ૨।। કેટલા ? ૧૨।। ને ૨।। કેટલા?
૪૭. ૪૫ ને ૨।। કેટલા ? ૬૭।। ને ૨।। કેટલા?
૪૮. ૭૨।। ને ૨।। કેટલા? ૯૦ ને ૨।। કેટલા ?
૪૯. ૩।। ને ૩।। કેટલા? (૩।।+૩=૬।।,+૦।।=૭.)
૫૦. ૧૦।। ને ૩।। કેટલા થાય? ૨૧ ને ૩।। કેટલા થાય ?
૫૧. ૩૫ ને ૩।। કેટલા થાય? ૮૦।। ને ૩।। કેટલા થાય ?
૫૨. ૫૨।। ને ૩।। કેટલા થાય? ૧૦૮।। ને ૩।। કેટલા થાય ?
૫૩. ૩।। ગજ લૂગડું હતું, બીજું ૩।। ગજ લીધું, તો કેટલું થયું?
૫૪. એક માણસ પાસે ૧।। શેર ઘી હતું, તેમાંથી ૦।। શેર વાપર્યું, કેટલું રહ્યું?
૫૫. ૩।। રૂપીઆમાંથી ૦। રૂપીઓ ખોયો. કેટલા રહ્યા ?
૫૬. ૪। મણ ઘઉં ને ૧।। મણ બાજરી મળીને કુલ કેટલા મણ થયા ?
૫૭. ૩।। મણ ઘી લીધું, તેમાંથી ૧। મણ વેચ્યું. કેટલું ઘી રહ્યું?
૫૮. ૧।। રૂપીઆની ટોપી લીધી, ૦।। રૂપીઆની ચોપડી લીધી ને ૦। રૂપીઆના કાગળ લીધા. કુલ કેટલું ખર્ચ કર્યું ?
૫૯. એક માણસને મારે ૧૦।। રૂ, દેવા હતા, તેમાંથી ૭ આપ્યા. બીજા કેટલા દેવા રહ્યા!
૬૦. એક માણસે ૨।। શેર દુધ લીધું, ને તેમાં ૧। શેર પાણી મેળવ્યું; એ મિશ્રણ કેટલું થયું ?

૬૧. મારો ૧ા ગજનો કોટ, ૧ા ગજનું પાટલૂન, ને ૦ા ગજની ટોપી થાય છે. તો એ ત્રણે કરાવવામાં કેટલું લૂગડું જાઇએ?

૬૨. એક મજુરે ૧ા દિવસ કામ કર્યું; વળી બીજી વાર ૨ા દહાડા કામ કર્યું; ત્યારે કુલ કેટલા દિવસના પૈસા માગે?

૬૩. એક ઘાઘરીમાં ૨ા ગજ લૂગડું જોઇએ, તો ૨ ઘાઘરીઓમાં કેટલું જોઇએ?

૬૪. એક ચોપડી મેં ૨ા રૂ. એ લીધી ને ૩ા રૂ. એ વેચી મને કેટલો ફાયદો થયો ?

૬૫. મેં એક ટોપી ૪ા રૂ. એ વેચી તેમાં મને ૧ા રૂ. વધારે ઉપજ્યો. મેં કેટલે લીધેલી?

૬૬. એક વાસણમાં ૬ મણ દુધ છે. બીજામાં ૧ા મણ છે; બધું એકઠું કરીએતો કેટલું થાય?

૬૭. ૦ાા મણ ઘીમાં બીજું ૦ાા મણ ઉમેરીએ તો કેટલું થાય?

૬૮. વળી બીજું ૦ાા મણ ઉમેરીએ તો કેટલું થાય ?

૬૯. એક માણસે મને ૫ા મણ ઘઉં આપ્યા. તેમાંથી ૦ાા મણ ઘઉં મેં વાપર્યા. હવે કેટલા મણ ઘઉં રહ્યા ?

૭૦. હું ઘેરથી ૩ા રૂ. લઇને નીકળ્યો, તેમાં રૂ. ૦ા ના ઘઉં લીધા, રૂ.૧ાની બાજરી લીધી, ને ૦ાા રૂ. ના ચણા લીધા. મારી પાસે કેટલા રૂપીઆ વધ્યા ?

૭૧. મારે એક માણસને ૧ા રૂ. આપવાનો હતો; મેં તેને ૨ રૂપીઆ આપ્યા. હવે એ મને શું પાછું આપે ?

૭૨. ત્રણ માણસ છે; દરેક પાસેથી રૂ. ૦ા લઇએ તો કેટલા રૂપીઆ થાય ?

૭૩. દરેક જણ પાસેથી ૦ા રૂપીઓ લઇએ તો કેટલા થાય?

૭૪. દરેક જણ પાસેથી ૦ાા રૂપીઓ લઇએ તો કેટલા થાય?

૭૫. દરેક જણ પાસેથી ૧ા રૂપીઓ લઇએ તો કેટલા થાય?

૭૬. દરેક જણ પાસેથી ૧ા રૂપીઓ લઇએ તો કેટલા થાય?
૭૭. દરેક જણ પાસેથી ૨ા રૂપીઆ લઇએ તો કેટલા થાય?
૭૮. દરેક જણ પાસેથી ૩ા રૂપીઆ લઇએ તો કેટલા થાય?
૭૯. પોણોસો, પોણીસો, પોણાબસેં, અઢીસેં, સાડાત્રણસેં સવાસો, સવાબસેં, પોણાત્રણસેં તે કેટલા?

મોઢે કરવાનો કોઠો. (સરવાળા).

ચોથો ભાગ તે ૦ા				બીજો ભાગ તે ૦ાા				ત્રણ પા તે ૦ાાા			
૦ા	ને	૦ા	૦ાા	૦ા	ને	૦ાા	૦ાાા	૦ા	ને	૦ાાા	૧
૦ાા	ને	૦ા	૦ાાા	૦ાા	ને	૦ાા	૧	૦ાા	ને	૦ાાા	૧ા
૦ાાા	ને	૦ા	૧	૦ાાા	ને	૦ાા	૧ા	૦ાાા	ને	૦ાાા	૧ાા
૧	ને	૦ા	૧ા	૧	ને	૦ાા	૧ાા	૧	ને	૦ાાા	૧ાાા
૧ા	ને	૦ા	૧ાા	૧ા	ને	૦ાા	૧ાાા	૧ા	ને	૦ાાા	૨
૧ાા	ને	૦ા	૧ાાા	૧ાા	ને	૦ાા	૨	૧ાા	ને	૦ાાા	૨ા
૧ાાા	ને	૦ા	૨	૧ાાા	ને	૦ાા	૨ા	૧ાાા	ને	૦ાાા	૨ાા
૨	ને	૦ા	૨ા	૨	ને	૦ાા	૨ાા	૨	ને	૦ાાા	૨ાાા
૨ા	ને	૦ા	૨ાા	૨ા	ને	૦ાા	૨ાાા	૨ા	ને	૦ાાા	૩
૨ાા	ને	૦ા	૨ાાા	૨ાા	ને	૦ાા	૩	૨ાા	ને	૦ાાા	૩ા

*બાદબાકી.

૦ાા − ૦ા =	૦ા	૦ાાા − ૦ાા =	૦ા	૧ − ૦ાાા	૦ા
૦ાાા − ૦ા =	૦ાા	૧ − ૦ાા =	૦ાા	૧ા − ૦ાાા	૦ાા
૧ − ૦ા =	૦ાાા	૧ા − ૦ાા =	૦ાાા	૧ાા − ૦ાાા	૦ાાા
૧ા − ૦ા =	૧	૧ાા − ૦ાા =	૧	૧ાાા − ૦ાાા	૧
૧ાા − ૦ા =	૧ા	૧ાાા − ૦ાા =	૧ા	૨ − ૦ાાા	૧ા
૧ાાા − ૦ા =	૧ાા	૨ − ૦ાા =	૧ાા	૨ા − ૦ાાા	૧ાા
૨ − ૦ા =	૧ાાા	૨ા − ૦ાા =	૧ાાા	૨ાા − ૦ાાા	૧ાાા
૨ા − ૦ા =	૨	૨ાા − ૦ાા =	૨	૨ાાા − ૦ાાા	૨
૨ાા − ૦ા =	૨ા	૨ાાા − ૦ાા =	૨ા	૩ − ૦ાાા	૨ા
૨ાાા − ૦ા =	૨ાા	૩ − ૦ાા =	૨ાા	૩ા − ૦ાાા	૨ાા

*શી રીતે બોલાય તે ધોરણ ૧ માં જુઓ. પા. ૧૪.

પાયા.

૧ ૦। ૦।	૧૧ ૦। ૨।॥	૨૧ ૦। ૫।	૩૧ ૦। ૭।॥
૨ ૦। ૦॥	૧૨ ૦। ૩	૨૨ ૦। ૫॥	૩૨ ૦। ૮
૩ ૦। ૦।॥	૧૩ ૦। ૩।	૨૩ ૦। ૫।॥	૩૩ ૦। ૮।
૪ ૦। ૧	૧૪ ૦। ૩॥	૨૪ ૦। ૬	૩૪ ૦। ૮॥
૫ ૦। ૧।	૧૫ ૦। ૩।॥	૨૫ ૦। ૬।	૩૫ ૦। ૮।॥
૬ ૦। ૧॥	૧૬ ૦। ૪	૨૬ ૦। ૬॥	૩૬ ૦। ૯
૭ ૦। ૧।॥	૧૭ ૦। ૪।	૨૭ ૦। ૬।॥	૩૭ ૦। ૯।
૮ ૦। ૨	૧૮ ૦। ૪॥	૨૮ ૦। ૭	૩૮ ૦। ૯॥
૯ ૦। ૨।	૧૯ ૦। ૪।॥	૨૯ ૦। ૭।	૩૯ ૦। ૯।॥
૧૦ ૦। ૨॥	૨૦ ૦। ૫	૩૦ ૦। ૭॥	૪૦ ૦। ૧૦

૪૧ ૦। ૧૦।	૫૧ ૦। ૧૨।॥	૬૧ ૦। ૧૫।
૪૨ ૦। ૧૦॥	૫૨ ૦। ૧૩	૬૨ ૦। ૧૫॥
૪૩ ૦। ૧૦।॥	૫૩ ૦। ૧૩।	૬૩ ૦। ૧૫।॥
૪૪ ૦। ૧૧	૫૪ ૦। ૧૩॥	૬૪ ૦। ૧૬
૪૫ ૦। ૧૧।	૫૫ ૦। ૧૩।॥	૬૫ ૦। ૧૬।
૪૬ ૦। ૧૧॥	૫૬ ૦। ૧૪	૬૬ ૦। ૧૬॥
૪૭ ૦। ૧૧।॥	૫૭ ૦। ૧૪।	૬૭ ૦। ૧૬।॥
૪૮ ૦। ૧૨	૫૮ ૦। ૧૪॥	૬૮ ૦। ૧૭
૪૯ ૦। ૧૨।	૫૯ ૦। ૧૪।॥	૬૯ ૦। ૧૭।
૫૦ ૦। ૧૨॥	૬૦ ૦। ૧૫	૭૦ ૦। ૧૭॥

૭૧ ૦। ૧૭।॥	૮૧ ૦। ૨૦।	૯૧ ૦। ૨૨।॥
૭૨ ૦। ૧૮	૮૨ ૦। ૨૦॥	૯૨ ૦। ૨૩
૭૩ ૦। ૧૮।	૮૩ ૦। ૨૦।॥	૯૩ ૦। ૨૩।
૭૪ ૦। ૧૮॥	૮૪ ૦। ૨૧	૯૪ ૦। ૨૩॥
૭૫ ૦। ૧૮।॥	૮૫ ૦। ૨૧।	૯૫ ૦। ૨૩।॥
૭૬ ૦। ૧૯	૮૬ ૦। ૨૧॥	૯૬ ૦। ૨૪
૭૭ ૦। ૧૯।	૮૭ ૦। ૨૧।॥	૯૭ ૦। ૨૪।
૭૮ ૦। ૧૯॥	૮૮ ૦। ૨૨	૯૮ ૦। ૨૪॥
૭૯ ૦। ૧૯।॥	૮૯ ૦। ૨૨।	૯૯ ૦। ૨૪।॥
૮૦ ૦। ૨૦	૯૦ ૦। ૨૨॥	૧૦૦ ૦। ૨૫

અર્ધા.

૧ ૦॥ ૦॥	૧૧ ૦॥ ૫॥	૨૧ ૦॥ ૧૦॥	૩૧ ૦॥ ૧૫॥
૨ ૦॥ ૧	૧૨ ૦॥ ૬	૨૨ ૦॥ ૧૧	૩૨ ૦॥ ૧૬
૩ ૦॥ ૧॥	૧૩ ૦॥ ૬॥	૨૩ ૦॥ ૧૧॥	૩૩ ૦॥ ૧૬॥
૪ ૦॥ ૨	૧૪ ૦॥ ૭	૨૪ ૦॥ ૧૨	૩૪ ૦॥ ૧૭
૫ ૦॥ ૨॥	૧૫ ૦॥ ૭॥	૨૫ ૦॥ ૧૨॥	૩૫ ૦॥ ૧૭॥
૬ ૦॥ ૩	૧૬ ૦॥ ૮	૨૬ ૦॥ ૧૩	૩૬ ૦॥ ૧૮
૭ ૦॥ ૩॥	૧૭ ૦॥ ૮॥	૨૭ ૦॥ ૧૩॥	૩૭ ૦॥ ૧૮॥
૮ ૦॥ ૪	૧૮ ૦॥ ૯	૨૮ ૦॥ ૧૪	૩૮ ૦॥ ૧૯
૯ ૦॥ ૪॥	૧૯ ૦॥ ૯॥	૨૯ ૦॥ ૧૪॥	૩૯ ૦॥ ૧૯॥
૧૦ ૦॥ ૫	૨૦ ૦॥ ૧૦	૩૦ ૦॥ ૧૫	૪૦ ૦॥ ૨૦

૪૧ ૦॥ ૨૦॥	૫૧ ૦॥ ૨૫॥	૬૧ ૦॥ ૩૦॥
૪૨ ૦॥ ૨૧	૫૨ ૦॥ ૨૬	૬૨ ૦॥ ૩૧
૪૩ ૦॥ ૨૧॥	૫૩ ૦॥ ૨૬॥	૬૩ ૦॥ ૩૧॥
૪૪ ૦॥ ૨૨	૫૪ ૦॥ ૨૭	૬૪ ૦॥ ૩૨
૪૫ ૦॥ ૨૨॥	૫૫ ૦॥ ૨૭॥	૬૫ ૦॥ ૩૨॥
૪૬ ૦॥ ૨૩	૫૬ ૦॥ ૨૮	૬૬ ૦॥ ૩૩
૪૭ ૦॥ ૨૩॥	૫૭ ૦॥ ૨૮॥	૬૭ ૦॥ ૩૩॥
૪૮ ૦॥ ૨૪	૫૮ ૦॥ ૨૯	૬૮ ૦॥ ૩૪
૪૯ ૦॥ ૨૪॥	૫૯ ૦॥ ૨૯॥	૬૯ ૦॥ ૩૪॥
૫૦ ૦॥ ૨૫	૬૦ ૦॥ ૩૦	૭૦ ૦॥ ૩૫

૭૧ ૦॥ ૩૫॥	૮૧ ૦॥ ૪૦॥	૯૧ ૦॥ ૪૫॥
૭૨ ૦॥ ૩૬	૮૨ ૦॥ ૪૧	૯૨ ૦॥ ૪૬
૭૩ ૦॥ ૩૬॥	૮૩ ૦॥ ૪૧॥	૯૩ ૦॥ ૪૬॥
૭૪ ૦॥ ૩૭	૮૪ ૦॥ ૪૨	૯૪ ૦॥ ૪૭
૭૫ ૦॥ ૩૭॥	૮૫ ૦॥ ૪૨॥	૯૫ ૦॥ ૪૭॥
૭૬ ૦॥ ૩૮	૮૬ ૦॥ ૪૩	૯૬ ૦॥ ૪૮
૭૭ ૦॥ ૩૮॥	૮૭ ૦॥ ૪૩॥	૯૭ ૦॥ ૪૮॥
૭૮ ૦॥ ૩૯	૮૮ ૦॥ ૪૪	૯૮ ૦॥ ૪૯
૭૯ ૦॥ ૩૯॥	૮૯ ૦॥ ૪૪॥	૯૯ ૦॥ ૪૯॥
૮૦ ૦॥ ૪૦	૯૦ ૦॥ ૪૫	૧૦૦ ૦॥ ૫૦

પોણું.

૧	૦॥।	૦॥।	૧૧	૦॥।	૮।	૨૧	૦॥।	૧૫॥।	૩૧	૦॥।	૨૩।
૨	૦॥।	૧॥	૧૨	૦॥।	૯	૨૨	૦॥।	૧૬॥	૩૨	૦॥।	૨૪
૩	૦॥।	૨।	૧૩	૦॥।	૯॥।	૨૩	૦॥।	૧૭।	૩૩	૦॥।	૨૪॥।
૪	૦॥।	૩	૧૪	૦॥।	૧૦॥	૨૪	૦॥।	૧૮	૩૪	૦॥।	૨૫॥
૫	૦॥।	૩॥।	૧૫	૦॥।	૧૧।	૨૫	૦॥।	૧૮॥।	૩૫	૦॥।	૨૬।
૬	૦॥।	૪॥	૧૬	૦॥।	૧૨	૨૬	૦॥।	૧૯॥	૩૬	૦॥।	૨૭
૭	૦॥।	૫।	૧૭	૦॥।	૧૨॥।	૨૭	૦॥।	૨૦।	૩૭	૦॥।	૨૭॥।
૮	૦॥।	૬	૧૮	૦॥।	૧૩॥	૨૮	૦॥।	૨૧	૩૮	૦॥।	૨૮॥
૯	૦॥।	૬॥।	૧૯	૦॥।	૧૪।	૨૯	૦॥।	૨૧॥।	૩૯	૦॥।	૨૯।
૧૦	૦॥।	૭॥	૨૦	૦॥।	૧૫	૩૦	૦॥।	૨૨॥	૪૦	૦॥।	૩૦

૪૧	૦॥।	૩૦॥।	૫૧	૦॥।	૩૮।	૬૧	૦॥।	૪૫॥।
૪૨	૦॥।	૩૧॥	૫૨	૦॥।	૩૯	૬૨	૦॥।	૪૬॥
૪૩	૦॥।	૩૨।	૫૩	૦॥।	૩૯॥।	૬૩	૦॥।	૪૭।
૪૪	૦॥।	૩૩	૫૪	૦॥।	૪૦॥	૬૪	૦॥।	૪૮
૪૫	૦॥।	૩૩॥।	૫૫	૦॥।	૪૧।	૬૫	૦॥।	૪૮॥।
૪૬	૦॥।	૩૪॥	૫૬	૦॥।	૪૨	૬૬	૦॥।	૪૯॥
૪૭	૦॥।	૩૫।	૫૭	૦॥।	૪૨॥।	૬૭	૦॥।	૫૦।
૪૮	૦॥।	૩૬	૫૮	૦॥।	૪૩॥	૬૮	૦॥।	૫૧
૪૯	૦॥।	૩૬॥।	૫૯	૦॥।	૪૪।	૬૯	૦॥।	૫૧॥।
૫૦	૦॥।	૩૭॥	૬૦	૦॥।	૪૫	૭૦	૦॥।	૫૨॥

૭૧	૦॥।	૫૩।	૮૧	૦॥।	૬૦॥।	૯૧	૦॥।	૬૮।
૭૨	૦॥।	૫૪	૮૨	૦॥।	૬૧॥	૯૨	૦॥।	૬૯
૭૩	૦॥।	૫૪॥।	૮૩	૦॥।	૬૨।	૯૩	૦॥।	૬૯॥।
૭૪	૦॥।	૫૫॥	૮૪	૦॥।	૬૩	૯૪	૦॥।	૭૦॥
૭૫	૦॥।	૫૬।	૮૫	૦॥।	૬૩॥।	૯૫	૦॥।	૭૧।
૭૬	૦॥।	૫૭	૮૬	૦॥।	૬૪॥	૯૬	૦॥।	૭૨
૭૭	૦॥।	૫૭॥।	૮૭	૦॥।	૬૫।	૯૭	૦॥।	૭૨॥।
૭૮	૦॥।	૫૮॥	૮૮	૦॥।	૬૬	૯૮	૦॥।	૭૩॥
૭૯	૦॥।	૫૯।	૮૯	૦॥।	૬૬॥।	૯૯	૦॥।	૭૪।
૮૦	૦॥।	૬૦	૯૦	૦॥।	૬૭॥	૧૦૦	૦॥।	૭૫

સવાયાં ધોરણ ૧ માં જૂઓ.

દોઢાં.

૧	૧॥	૧॥	૧૧	૧॥	૧૬॥	૨૧	૧॥	૩૧॥	૩૧	૧॥	૪૬॥
૨	૧।	૩	૧૨	૧॥	૧૮	૨૨	૧॥	૩૩	૩૨	૧॥	૪૮
૩	૧॥	૪॥	૧૩	૧॥	૧૯॥	૨૩	૧॥	૩૪॥	૩૩	૧॥	૪૯॥
૪	૧॥	૬	૧૪	૧॥	૨૧	૨૪	૧॥	૩૬	૩૪	૧॥	૫૧
૫	૧॥	૭॥	૧૫	૧॥	૨૨॥	૨૫	૧॥	૩૭॥	૩૫	૧॥	૫૨॥
૬	૧॥	૯	૧૬	૧॥	૨૪	૨૬	૧॥	૩૯	૩૬	૧॥	૫૪
૭	૧॥	૧૦॥	૧૭	૧॥	૨૫॥	૨૭	૧॥	૪૦॥	૩૭	૧॥	૫૫॥
૮	૧॥	૧૨	૧૮	૧॥	૨૭	૨૮	૧॥	૪૨	૩૮	૧॥	૫૭
૯	૧॥	૧૩॥	૧૯	૧॥	૨૮॥	૨૯	૧॥	૪૩॥	૩૯	૧॥	૫૮॥
૧૦	૧॥	૧૫	૨૦	૧॥	૩૦	૩૦	૧॥	૪૫	૪૦	૧॥	૬૦

૪૧	૧॥	૬૧॥	૫૧	૧॥	૭૬॥	૬૧	૧॥	૯૧॥
૪૨	૧॥	૬૩	૫૨	૧॥	૭૮	૬૨	૧॥	૯૩
૪૩	૧॥	૬૪॥	૫૩	૧।	૭૯॥	૬૩	૧॥	૯૪॥
૪૪	૧॥	૬૬	૫૪	૧॥	૮૧	૬૪	૧॥	૯૬
૪૫	૧॥	૬૭॥	૫૫	૧॥	૮૨॥	૬૫	૧॥	૯૭॥
૪૬	૧॥	૬૯	૫૬	૧॥	૮૪	૬૬	૧॥	૯૯
૪૭	૧॥	૭૦॥	૫૭	૧॥	૮૫॥	૬૭	૧॥	૧૦૦॥
૪૮	૧॥	૭૨	૫૮	૧॥	૮૭	૬૮	૧॥	૧૦૨
૪૯	૧॥	૭૩॥	૫૯	૧॥	૮૮॥	૬૯	૧॥	૧૦૩॥
૫૦	૧॥	૭૫	૬૦	૧॥	૯૦	૭૦	૧॥	૧૦૫

૭૧	૧॥	૧૦૬॥	૮૧	૧॥	૧૨૧॥	૯૧	૧॥	૧૩૬॥
૭૨	૧॥	૧૦૮	૮૨	૧॥	૧૨૩	૯૨	૧॥	૧૩૮
૭૩	૧॥	૧૦૯॥	૮૩	૧॥	૧૨૪॥	૯૩	૧॥	૧૩૯॥
૭૪	૧॥	૧૧૧	૮૪	૧॥	૧૨૬	૯૪	૧॥	૧૪૧
૭૫	૧॥	૧૧૨॥	૮૫	૧॥	૧૨૭॥	૯૫	૧।	૧૪૨॥
૭૬	૧॥	૧૧૪	૮૬	૧॥	૧૨૯	૯૬	૧॥	૧૪૪
૭૭	૧॥	૧૧૫॥	૮૭	૧॥	૧૩૦॥	૯૭	૧॥	૧૪૫॥
૭૮	૧॥	૧૧૭	૮૮	૧॥	૧૩૨	૯૮	૧॥	૧૪૭
૭૯	૧॥	૧૧૮॥	૮૯	૧॥	૧૩૩॥	૯૯	૧॥	૧૪૮॥
૮૦	૧॥	૧૨૦	૯૦	૧॥	૧૩૫	૧૦૦	૧॥	૧૫૦

અઢીઆં.

૧	૨॥	૨॥	૧૧	૨॥	૨૭॥	૨૧	૨॥	૫૨॥	૩૧	૨॥	૭૭॥
૨	૨॥	૫	૧૨	૨॥	૩૦	૨૨	૨॥	૫૫	૩૨	૨॥	૮૦
૩	૨॥	૭॥	૧૩	૨॥	૩૨॥	૨૩	૨॥	૫૭॥	૩૩	૨॥	૮૨॥
૪	૨॥	૧૦	૧૪	૨॥	૩૫	૨૪	૨॥	૬૦	૩૪	૨॥	૮૫
૫	૨॥	૧૨॥	૧૫	૨॥	૩૭॥	૨૫	૨॥	૬૨॥	૩૫	૨॥	૮૭॥
૬	૨॥	૧૫	૧૬	૨॥	૪૦	૨૬	૨॥	૬૫	૩૬	૨॥	૯૦
૭	૨॥	૧૭॥	૧૭	૨॥	૪૨॥	૨૭	૨॥	૬૭॥	૩૭	૨॥	૯૨॥
૮	૨॥	૨૦	૧૮	૨॥	૪૫	૨૮	૨॥	૭૦	૩૮	૨॥	૯૫
૯	૨॥	૨૨॥	૧૯	૨॥	૪૭॥	૨૯	૨॥	૭૨॥	૩૯	૨॥	૯૭।
૧૦	૨॥	૨૫	૨૦	૨॥	૫૦	૩૦	૨॥	૭૫	૪૦	૨॥	૧૦૦

૪૧	૨॥	૧૦૨॥	૫૧	૨॥	૧૨૭॥	૬૧	૨॥	૧૫૨॥
૪૨	૨॥	૧૦૫	૫૨	૨॥	૧૩૦	૬૨	૨॥	૧૫૫
૪૩	૨॥	૧૦૭॥	૫૩	૨॥	૧૩૨॥	૬૩	૨॥	૧૫૭॥
૪૪	૨॥	૧૧૦	૫૪	૨॥.	૧૩૫	૬૪	૨॥	૧૬૦
૪૫	૨॥	૧૧૨॥	૫૫	૨॥	૧૩૭॥	૬૫	૨॥	૧૬૨॥
૪૬	૨॥	૧૧૫	૫૬	૨॥	૧૪૦	૬૬	૨॥	૧૬૫
૪૭	૨॥	૧૧૭॥	૫૭	૨॥	૧૪૨॥	૬૭	૨॥	૧૬૭॥
૪૮	૨॥	૧૨૦	૫૮	૨॥	૧૪૫	૬૮	૨॥	૧૭૦
૪૯	૨॥	૧૨૨॥	૫૯	૨॥	૧૪૭॥	૬૯	૨॥	૧૭૨॥
૫૦	૨॥	૧૨૫	૬૦	૨॥	૧૫૦	૭૦	૨॥	૧૭૫

૭૧	૨॥	૧૭૭॥	૮૧	૨॥	૨૦૨॥	૯૧	૨॥	૨૨૭॥
૭૨	૨॥	૧૮૦	૮૨	૨॥	૨૦૫	૯૨	૨॥	૨૩૦
૭૩	૨॥	૧૮૨॥	૮૩	૨॥	૨૦૭॥	૯૩	૨॥	૨૩૨॥
૭૪	૨॥	૧૮૫	૮૪	૨॥	૨૧૦	૯૪	૨॥	૨૩૫
૭૫	૨॥	૧૮૭॥	૮૫	૨॥	૨૧૨॥	૯૫	૨॥	૨૩૭॥
૭૬	૨॥	૧૯૦	૮૬	૨॥	૨૧૫	૯૬	૨॥	૨૪૦
૭૭	૨॥	૧૯૨॥	૮૭	૨॥	૨૧૭॥	૯૭	૨॥	૨૪૨॥
૭૮	૨॥	૧૯૫	૮૮	૨॥	૨૨૦	૯૮	૨॥	૨૪૫
૭૯	૨॥	૧૯૭॥	૮૯	૨॥	૨૨૨॥	૯૯	૨॥	૨૪૭॥
૮૦	૨॥	૨૦૦	૯૦	૨॥	૨૨૫	૧૦૦	૨॥	૨૫૦

ઉઠા.

૧	૩॥	૩॥	૧૧	૩॥	૩૮॥	૨૧	૩॥	૭૩॥	૩૧	૩॥	૧૦૮॥
૨	૩॥	૭	૧૨	૩॥	૪૨	૨૨	૩॥	૭૭	૩૨	૩॥	૧૧૨
૩	૩॥	૧૦॥	૧૩	૩॥	૪૫॥	૨૩	૩॥	૮૦॥	૩૩	૩॥	૧૧૫॥
૪	૩॥	૧૪	૧૪	૩॥	૪૯	૨૪	૩॥	૮૪	૩૪	૩॥	૧૧૯
૫	૩॥	૧૭॥	૧૫	૩॥	૫૨॥	૨૫	૩॥	૮૭॥	૩૫	૩॥	૧૨૨॥
૬	૩॥	૨૧	૧૬	૩॥	૫૬	૨૬	૩॥	૯૧	૩૬	૩॥	૧૨૬
૭	૩॥	૨૪॥	૧૭	૩॥	૫૯॥	૨૭	૩॥	૯૪॥	૩૭	૩॥	૧૨૯॥
૮	૩॥	૨૮	૧૮	૩॥	૬૩	૨૮	૩॥	૯૮	૩૮	૩॥	૧૩૩
૯	૩॥	૩૧॥	૧૯	૩॥	૬૬॥	૨૯	૩॥	૧૦૧॥	૩૯	૩॥	૧૩૬॥
૧૦	૩॥	૩૫	૨૦	૩॥	૭૦	૩૦	૩॥	૧૦૫	૪૦	૩॥	૧૪૦

૪૧	૩॥	૧૪૩॥	૫૧	૩॥	૧૭૮॥	૬૧	૩॥	૨૧૩॥
૪૨	૩॥	૧૪૭	૫૨	૩॥	૧૮૨	૬૨	૩॥	૨૧૭
૪૩	૩॥	૧૫૦॥	૫૩	૩॥	૧૮૫॥	૬૩	૩॥	૨૨૦॥
૪૪	૩॥	૧૫૪	૫૪	૩॥	૧૮૯	૬૪	૩॥	૨૨૪
૪૫	૩॥	૧૫૭॥	૫૫	૩॥	૧૯૨॥	૬૫	૩॥	૨૨૭॥
૪૬	૩॥	૧૬૧	૫૬	૩॥	૧૯૬	૬૬	૩॥	૨૩૧
૪૭	૩॥	૧૬૪॥	૫૭	૩॥	૧૯૯॥	૬૭	૩॥	૨૩૪॥
૪૮	૩॥	૧૬૮	૫૮	૩॥	૨૦૩	૬૮	૩॥	૨૩૮
૪૯	૩॥	૧૭૧॥	૫૯	૩॥	૨૦૬॥	૬૯	૩॥	૨૪૧॥
૫૦	૩॥	૧૭૫	૬૦	૩॥	૨૧૦	૭૦	૩॥	૨૪૫

૭૧	૩॥	૨૪૮॥	૮૧	૩॥	૨૮૩॥	૯૧	૩॥	૩૧૮॥
૭૨	૩॥	૨૫૨	૮૨	૩॥	૨૮૭	૯૨	૩॥	૩૨૨
૭૩	૩॥	૨૫૫॥	૮૩	૩॥	૨૯૦॥	૯૩	૩॥	૩૨૫॥
૭૪	૩॥	૨૫૯	૮૪	૩॥	૨૯૪	૯૪	૩॥	૩૨૯
૭૫	૩॥	૨૬૨॥	૮૫	૩॥	૨૯૭॥	૯૫	૩॥	૩૩૨॥
૭૬	૩॥	૨૬૬	૮૬	૩॥	૩૦૧	૯૬	૩॥	૩૩૬
૭૭	૩॥	૨૬૯॥	૮૭	૩॥	૩૦૪॥	૯૭	૩॥	૩૩૯॥
૭૮	૩॥	૨૭૩	૮૮	૩॥	૩૦૮	૯૮	૩॥	૩૪૩
૭૯	૩॥	૨૭૬॥	૮૯	૩॥	૩૧૧॥	૯૯	૩॥	૩૪૬॥
૮૦	૩॥	૨૮૦	૯૦	૩॥	૩૧૫	૧૦૦	૩॥	૩૫૦

(આંક)   મનોયત્ન ૪.

૧. દરેક માણસ રૂ. ૧ા કાઢે, તો ૮ માણુસના કેટલા રૂ. થાય?

૨. દરેક કોથળામાં ૩ા મણ ઘઉં માય તો, તેવા ૧૦ કોથળા ભરીએ, તો કેટલા ઘઉં માય?

૩. રૂ. ૧ નુ ૨ાા શેર લેખે ઘી લઇએ, તો ૧૫ રૂ. નું કેટલા શેર ઘી થાય?

૪. એક કોટમાં ૧ાા ગજ કપડું જાય, તો ૨૪ કોટ શીવડાવવા હોય તો કેટલું કપડું જોઇએ?

૫. ૧ા રૂ. ના મણ લેખે ૩૨ મણ ઘઉંની શી કિંમત પડે?

૬. ૩ા રૂ. નો મણ ગોળ મળે, તો ૩૬ મણ ગોળના કેટલા રૂપીઆ પડે?

૭. મારે ઘેર ૬૮ બ્રાહ્મણો જમ્યા. દરેકને રૂ. ૦ાા દક્ષણા આપી. કેટલા રૂ. ખર્ચ થયું?

૮. એક થાળી ૨ાા શેરની થાય છે. નાતમાં ૭૨ ઘર છે. તેમાં થાળીઓની લાણી કરીએ તો કેટલા શેર થાળીઓ વરે?

૯. એક મણ દુધમાં ૩ાા શેર ખાંડ નાંખીએ, તો ૧૭ મણ દુધમાં કેટલી નાંખવી?

૧૦. એકવાર બનાતના ૩ા રૂ. પડે છે; તો ૧૬ વારનું શું બેસશે?

૧૧. ચહા ૦ાા રૂ. ની શેર ૧ મળે છે, તેવી ૨૦ શેર લેવી હોય તો શું બેસે?

૧૨. એક માણસ જમાડતાં ૦ા રૂ. ખર્ચ થાય છે તો ૮૦ માણસ જમાડવાં હોય તો શું ખર્ચ થશે ?

૧૩. દરેકને ૦ા ૦ા રૂપીઓ ઇનામ આપીએ તો, ૧૭ છોકરાને ઇનામ આપતાં કેટલા રૂપીઆ જોઇએ ?

૧૪. એક મણ ખાંડના ૮ રૂપીઆ પડે છે, તો ૦ાા મણ લેવી હોય તો શું પડે ?

૧૫. ૨॥ તોલા સોનાનું શું પડશે ? સોનું ૩૧ રૂપીએ ૧ એક તોલો મળે છે.

૧૬. એક ટોપીનો ૧॥ રૂપીઓ પડે છે, તો તેવી ૪૭ ટોપીઓનું શું પડશે ?

૧૭. ૨॥ રૂપીઆ બે મણસોમાં વહેંચવા હોય તો દરેકને કેટલા આવે ?

૧૮. ૬ રૂપીઆ ૪ માણસોમાં વહેંચવા હોય, તો દરેકને કેટલું મળે ?

૧૯. ૧॥ રૂપીઆની મણ બાજરી મળે છે, તો ૯ રૂપીઆમાં કેટલી બાજરી આવે ?

૨૦. ૨॥ મણ દરેક કોથળામાં ભરીએ, તો ૧૫ મણના કેટલા કોથળા ભરાય ?

૨૧. રોજનું એક માણસને રૂ. ૧॥ નું ખર્ચ છે, તેને ૨૭ રૂ. કેટલા દહાડા ચાલશે ?

૨૨. એક ગજના રૂ ૩॥ પડે તો ૭૭ રૂ. માં કેટલા ગજ બનાત આવે ?

૨૩. એક ખુરશીના ૨॥ રૂ. પડે છે. તો ૨૦ રૂ. માં કેટલી ખુરસીઓ આવે ?

૨૪. એક ગાય રોજનો ૩॥ શેર દાણો ખાય છે, તો ૩૦ દી. માં કેટલો ખાય ?

૨૫. એક સલેટના સાડા ત્રણ આના પડે છે તો ૧૪ આનાની કેટલી આવે ?

૨૬. એક મણ બાજરીનો ૧। રૂ. પડે છે તો ૧૦ રૂ. માં કેટલી બાજરી આવે ?

મનોયત્ન ૫.

૭. દસે ગુણવા હોય તો એકે ગુણવા, અને એટલા દશક સમજવા; એટલે તે ઉપર મીડું ચડાવવું.

૮. તેમજ ૨૦-૩૦-૪૦-૫૦-૬૦-૭૦-૮૦-૯૦ એટલાએ ગુણવા હોય તો ૨-૩-૪-૫ ઈત્યાદિ અંકોએ ગુણી મીડું ચડાવવું.

૧. ૫ રૂ. મણ ખાંડ હોય તો ૮૦ મણની શી કિંમત પડે?
૨. ૭ રૂ. મણ સોપારી હોય તો ૫૦ મણનું શું પડે?
૩. ૨॥ રૂ. મણ ગોળ હોય તો ૬૦ મણનું શું પડે?
૪. એક બકરીના ૬ રૂ. પડે, તો ૬૦ બકરીઓનું શું પડે?
૫. એક ઘોડાના ૭૦ રૂ. પડે, તો ૮ ઘોડા લેવા હોય તો શું પડે?
૬. એક મણ ઘઉંનો ૧॥ રૂ. પડે તો ૪૦ મણ ઘઉંનું શું પડે?
૭. એક ગાયના રૂ. ૨૦ પડે છે, તો ૨૫ ગાયો લેવી હોય તો શું આપવું પડશે?
૮. ૬૨ એક ટોપીના રૂ. ૧૦ આપીને ૩૬ ટોપીઓ લઈએ તો શું બેસે?
૯. એક ગાડામાં ૫૦ મણ અનાજ ભરીએ, તો ૧૫ ગાડાંમાં કેટલું માય?
૧૦. એક માણસને રોજ રૂ. ૦॥ મળે છે; તેને ૮૦ દિવસમાં શું મળશે?
૧૧. એક માણસને મહીને રૂ. ૬૦નો પગાર છે, તેનો ૧૨ મહિનાનો કેટલો પગાર થયો?
૧૨. ઘોડો રોજના ૨૦ પૂળા ઘાસ ખાય છે, તે ૩૦ દિ. માં કેટલા ખાશે?

૧૩ એક મજુર એક વર્ષે રૂ. ૩૦ બચાવે છે; તે ૧૫ વર્ષમાં શું બચાવશે ?

૧૪ એક મણના ૪૦ શેર થાય તો ૧૭ મણના કેટલા શેર થાય?

૧૫ એક મહિનાના ૩૦ દિવસ ગણતાં ૩૬ મહીનાના દિવસ કેટલા?

ધાતો.

શેરની ધાત.

(૧)

શેરના	**અચ્છેરા**	**૨.**
શેરના	પાશેરા	૪.
શેરના	નવટાંકાં	૮.
શેરની	અધોળી	૧૬.
શેરના	રૂપીઆભાર	૪૦.
શેરના	પૈસાભાર	૭૨.

(૨)

શેરના રૂપીઆભાર ૪૦.

પોણોશેરના	રૂ. ભાર	૩૦.
અચ્છેરના	રૂ. ભાર	૨૦.
પાશેરના	રૂ. ભાર	૧૦.
નવટાંકના	રૂ. ભાર	૫.
અધોળના	રૂ. ભાર	૨॥.
૦॥અધોળના	રૂ. ભાર	૧।.

૧।	રૂ. ભારે	૦॥ અધોળ.
૨॥	,,	૧ અધોળ.
૫	,,	નવટાંક.
૭॥	,,	૩ અધોળ.
૧૦	,,	પાશેર.
૧૨॥	રૂ. ભારે	૫ અધોળ.
૧૫	,,	૬ અધોળ.
૨૦	,,	અચ્છેર.
૩૦	,,	પોણોશેર.
૪૦	,,	૧ શેર.

(૩)

૧ શેરના પૈસાભાર ૭૨.

૦॥। શેરના	,,	૫૪.
૦॥ શેરના	,,	૩૬.
૦। શેરના	,,	૧૮.
નવટાંકના	,,	૯.
અધોળના	,,	૪॥.
અર્ધાઅધોળના	,,	૨।.

૨।	પૈસાભારે	૦॥ અધોળ.
૪॥	,,	૧ અધોળ.
૯	,,	નવટાંક.
૧૩॥	,,	ત્રણઅધોળ.
૧૮	,,	પાશેર.
૩૬	,,	અચ્છેર.
૫૪	,,	પોણોશેર.
૭૨	,,	૧ શેર.

(૪)

શેરની અધોળી ૧૬.

પોણોશેરની	,,	૧૨.
અચ્છેરની	,,	૮.
પાશેરની	,,	૪
નવટાંકની	,,	૨.
એ અધોળે		નવટાંક.
ચાર	,,	પાશેર.
છ	,,	દોઢ પાશેર.
૮	,,	અચ્છેર.
૧૦	,,	અઢી પાશેર.
૧૨	,,	પોણોશેર.
૧૬	,,	૧ શેર.

---

(૫)

શેરના નવટાંકાં ૮.

૦ાા શેરનાં	,,	૬.
૦ાા શેરનાં	,,	૪.
૦ા શેરનાં	,,	૨.
૨ નવટાંકે		૦ા શેર.
૩	,,	દોઢ પાશેર.
૪	,,	અચ્છેર.
૫	,,	અઢી પાશેર.
૬	,,	પોણોશેર.
૮	,,	૧ શેર.

---

(૬)

મણની ધાત.

મણ ૧ના અધમણીયા ૨.

મણ ૧ ના	તોલાં		૪.
મણ ૧ ની	પાંચશેરી		૮.
મણ ૧ ની	અઢીશેરી		૧૬.
મણ ૧ ના	શેર		૪૦.
૦ાાા	મણના	શેર	૩૦.
૦ાા	મણના	,,	૨૦.
૦ા	મણના	,,	૧૦.
૧૦	શેરે	૦ા	મણ.
૨૦	,,	૦ાા	મણ.
૩૦	,,	૦ાાા	મણ.
૪૦	,,	૧	મણ.
૫૦	,,	૧ા	મણ.
૬૦	,,	૧ાા	મણ.
૭૦	,,	૧ાાા	મણ.
૮૦	,,	૨	મણ.
૯૦	,,	૨ા	મણ.
૧૦૦	,,	૨ાા	મણ.

---

(૭)

૩	પાઈનો	૧	પૈસો.
૬	,,	ના ૨	પૈસા.
૯	,,	ના ૩	પૈસા.
૧૨	,,	ના ૪	પૈસા.

(એક આનો).

એક આનાની ૧૨ પાઈ.

૩ પૈસાની ૯ પાઇ.
૨ પૈસાની ૬ પાઇ.
૧ પૈસાની ૩ પાઇ.
૩ પાઇનો ૦। આનો.
૬ ,, ૦॥ આનો.
૯ ,, ૦॥। આનો.
૧૨ ,, ૧ આનો.

---

(૮)

ત્રણ પાઈનો પૈસો.
બે પૈસાનો ઢબુ.
૪ ,, આનો.
૨ આનાની બેઆની.
૪ આનાનું પાવલું.
૮ આનાની અધેલી.
૧૨ ,, નો ૦॥। રૂપીઓ.
૧૬ ,, નો ૧ રૂપીઓ.

---

(૯)

રૂપીઆ ૧ ના અર્ધા ૨.
રૂપીઆ ૧ ના પાવલાં ૪.
રૂપીઆ ૧ ની બેઆની ૮.
રૂપીઆ ૧ ના આના ૧૬.
રૂપીઆ ૧ ના ઢબુ ૩૨.
રૂપીઆ ૧ ના પૈસા ૬૪.
રૂપીઆ ૧ ના દોકડા ૧૦૦.

---

(૧૦)

રૂપીઆ ૧ ના આના ૧૬.
૦॥। રૂપીઆના આના ૧૨.
૦॥ રૂપીઆના આના ૮.
૦। રૂપીઆના આના ૪.
૪ આનાનો ૦। રૂપીઓ.
૮ આનાનો ૦॥ રૂપીઓ.
૧૨ આનાનો ૦॥। રૂપીઓ.
૧૬ આનાનો ૧ રૂપીઓ.
૨૦ આનાનો ૧। રૂપીઓ.
૨૪ આનાનો ૧॥ રૂપીઓ.
૨૮ આનાના ૧॥। રૂપીઆ.
૩૨ આનાના ૨ રૂપીઆ.
૩૬ આનાના ૨। રૂપીઆ.
૪૦ આનાના ૨॥ રૂપીઆ.
૧૦૦ આનાના ૬। રૂપીઆ.

---

(૧૧)

આના ૧ ના પૈસા ૪.
૦॥। ,, ના પૈસા ૩.
૦॥ ,, ના પૈસા ૨.
૦। ,, નો પૈસો ૧.
૧ પૈસાનો ૦। આનો.
૨ ,, નો ૦॥ આનો.
૩ ,, નો ૦॥। આનો.
૪ ,, નો ૧ આનો.

૫ પૈસાનો ૧ા આનો.
૬ ,, નો ૧ાા આનો.
૭ ,, ના ૧ાાા આના.
૮ ,, ના ૨ આના.
૧૦ ,, ના ૨ાા આના.
૧૨ ,, ના ૩ આના.
૧૪ ,, ના ૩ાા આના.
૧૬ ,, નો ૦ા રૂપીઓ.
૩૨ ,, નો ૦ાા રૂપીઓ.
૪૮ ,, નો ૦ાાા રૂપીઓ.
૬૪ ,, નો ૧ રૂપીઓ.

(૧૨)

૧ આનાની બદામ ૧૦૦.
૦ાાા ,, ની ,, ૭૫.
૦ાા ,, ની ,, ૫૦.
૦ા ,, ની ,, ૨૫.
૨૫ બદામનો ૦ા આનો.
૫૦ ,, નો ૦ાા આનો.
૭૫ ,, નો ૦ાાા આનો.
૧૦૦ ,, નો ૧ આનો.

(૧૩)

રૂ. ૧ ના દોકડા ૧૦૦.
૦ાાા રૂ. ના ,, ૭૫.
૦ાા રૂ. ના ,, ૫૦.
૦ા રૂ. ના ,, ૨૫
૨૫ દોકડાનો ૦ા રૂપીઓ.
૫૦ દોકડાનો ૦ાા રૂપીઓ.
૭૫ ,, ૦ાાા રૂપીઓ.
૧૦૦ ,, ૧ રૂપીઓ.

(૧૪)

૦ા આનાનો દો. ૧ાા૧.
૦ાા ,, ના ,, ૩ ૨.
૦ાાા ,, નો ,, ૪ાા ૩.
એક આનાના ૬ા દોકડા.
૨ આનાના ૧૨ાા દોકડા.
૩ આનાના ૧૮ાાા દોકડા.
૪ આનાના ૨૫ દોકડા.
૨૫ દોકડાનો ૦ા રૂપીઓ.
૧૮ાાા ,, ના ૩ આના.
૧૨ાા ,, ના ૨ આના.
૬ા ,, નો ૧ આનો.
દો. ૪ાા ૩ નો ૦ાાા આનો.
દો. ૩ ૨ નો ૦ાા આનો.
દો. ૧ાા૧ નો ૦ા આનો.

(૧૫)

દોકડા ૧ નીબદામો૧૬.
દોકડા ૦ાાા ની ,, ૧૨.
દોકડા ૦ાા ની ,, ૮.
દોકડા ૦ા ની ,, ૪.
૪ બદામનો ૦ા દોકડો.
૮ ,, ૦ાા દોકડો.
૧૨ ,, ૦ાાા દોકડો.

૧૬	બદામનો	૧ દોકડો
૨૦	,,	૧ા દોકડો
૨૪	,,	૧ાા દોકડો
૨૮	,,	૧ાાા દોકડા
૩૨	,,	૨ દોકડા
૪૦	,, ના	૨ાા દોકડા
૧૦૦	,, ના	૬ા દોકડા

(૧૬)

એક આનાના ઉપઆના

૧૬.

એક ઉપઆનાની ૦ાાા પાઇ.

,, ,, ૬ા બદામ.

૩ પાઇની ૨૫ બદામ..

એક બદામનીવીસવાસી૧૬.

મનોયત્ન ૬ ઠું.

૧. ૨૪ પૈસાના આના કેટલા ?

૨. ૧ાા મણના શેર કેટલા થાય ? ૩ાા મણના કેટલા ?

૩. ૨ાા શેરના રૂપીઆભાર કેટલા થાય ?

૪. ત્રાજુડીના એક પલ્લામાં ૧૫ રૂપીઆ મૂકીએ, તો બીજા પલ્લામાં કયાં કાટલાં મૂકીએ તો તોળાઈ રહે ?

૫. ૪૫ શેર, તે એક મણથી કેટલા શેર વધારે છે ?

૬. ૧ા મણમાંથી ૨ શેર લઈએતો કેટલા શેર રહે ?

૭. ૩૨ શેર તે ૧ મણમાં કેટલા શેર ઓછા છે ?

૮. ૨૦૦ શેરના મણ કેટલા ? ૩૨૦ શેરના કેટલા ?

૯. એક મણના રૂપીઆભાર કેટલા ?

૧૦. ત્રાજુડીમાં એક તરફ એક પાશેરો, અને એક નવટાંકી મૂકીએ, તો તેને બરાબર તોળવાને બીજી તરફ કેટલા પૈસા મૂકવા પડે ?

૧૧. બે બેઆનીઓ મારી પાસે છે. તેના પૈસા લેવા હોય તો કેટલા મળે ?

૧૨. મારી પાસે એક અર્ધો રૂપીઓ છે, તેની બેઆનીઓ કેટલી આવશે ?

૧૩. ૭૫ બદામની પાઇઓ કેટલી થાય ?

૧૪. ૧॥ મણ અને ૫ શેર; તેના શેર કેટલા ?

૧૫. ૧ મણ અનાજ છે, તેના પાંચશેર પાંચશેર જેવડા ઢગલા કરીએ તો કેટલા ઢગલા થાય ?

૧૬. એક માણસ મારી પાસે ૭ આના માગતો હતો; તેને મેં એક અર્ધો રૂપીઓ આપ્યો. મેં કેટલું વધારે આપ્યું ?

૧૭. મારી પાસે બે પાવલાં છે; તેના કેટલા પૈસા આવે ?

૧૮. બે નવટાંકાં, અને એક અધોળ, તેના અધોળ કેટલા ?

૧૯. ૩૬ પૈસાભારના અધોળ કેટલા ?

૨૦. અઢીપાશેરના રૂપીઆભાર કેટલા થાય ?

૨૧. ૧૦ રૂપીઆભાર તે કેટલા પૈસા ભાર થાય ?

૨૨. ૧। શેરના પૈસાભાર કેટલા ?

૨૩. ૧૫ શેર ઘઉંમાં ૫ શેર ઉમેરીએ તો કેટલા મણ થાય ?

૨૪. ૧૧ રૂપીઆભારમાં ૪ રૂપીઆભાર ઉમેરીએ તો કુલ કેટલા અધોળ થાય ?

૨૫. એક માણસ પાસે હું ૧૩ આના માગતો હતો, તેણે મને રૂ.૧) આપ્યો. એણે કેટલા આના વધારે આપ્યા ?

૨૬. ૦॥। મણ ઘીમાંથી ૨૫ શેર વાપર્યું; કેટલું રહ્યું ?

૨૭. એક ઢબુની બદામો કેટલી ?

૨૮. ૧॥ રૂપીઆના કેટલા પૈસા કેટલા મળે ?

૨૯. ૧૩ અધોળના રૂપીઆભાર કેટલા ?

૩૦. ૨૫ રૂપીઆભારના અધોળ કેટલા ?

૩૨. ૩૦ રૂપીઆભારનાં નવટાંકાં કેટલાં થાય ?

૩૩. મારી પાસે ૩૦ પૈસા હતા; ને બીજી એક અધેલી મળી; બીજું કેટલું મળે તો રૂ. ૧ પૂરો થઇ રહે ?

૩૪. ૧૮ પાઇઓના કેટલાપૈસા મળે ?

૩૫. હું રૂપીઆ એકનું પરચુરણ લાવ્યો. એક અધેલી,

એક પાવલી, એક બેઆની, અને બાકીના છુટા પૈસા છે. પૈસા કેટલા હશે ?

૩૬. ૧।। રૂપીઆના દોકડા કેટલા ?

૩૭. ૫૬। દોકડા તે રૂ. ०।। કરતાં કેટલા આના વધારે છે?

૩૮. ૪૮ બદામના કેટલા દોકડા થાય ?

૩૯. ૫૨૫ બદામના કેટલા આના થાય ?

૪૦. ૩।। આનાની બદામો કેટલી ?

૪૧. મારે શેર ૧।। ઘી લેવું છે. કાટલું એકે નથી; પૈસા છે; કેટલા પૈસા મૂકીને જોખી લેવું ?

૪૨. શેર ०।।। અને એક નવટાંક; તેની અધોળીઓ કેટલી ?

૪૩. અઢી પાશેરના પૈસાભાર કેટલા થાય ?

૪૪. ૭ રૂપીઆભારમાં કેટલા રૂપીઆ ભાર ઉમેરીએતો ०।। શેર થાય ?

૪૫. ૨૫ શેર હતુ તેમાં ૮ શેર નાંખ્યુ. મણમાં કેટલું ઓછું રહ્યું ?

૪૬. એક અધમણીઓ, એક તોલું, અને એક પાંચશેરી; એટલાં કાટલાં એક તરફ મૂકી અનાજ જોખીએ તો કેટલા શેર અનાજ જોખાય ?

૪૭. ०।। મણ, તે ૨૮ શેરથી કેટલું ઓછું ?

૪૮. ૧।। રૂપીઆભાર તે અધોળથી કેટલું ઓછું રહે ?

૪૯. ૧૦ પૈસાના આના કેટલા ? ઉપઆના કેટલા ?

૫૦. ૬ પાઇના ઉપઆના કેટલા ?

૫૧. ૧૮।। દોકડાના આના કેટલા ? પાઇઓ કેટલી ?

૫૨. અર્ધો રૂપીઓ ને એક આનો, તેના પૈસા કેટલા આવે?

૫૩. ૮૫ શેરમાં આખા મણ કેટલા છે? કેટલા શેર વધે ?

૫૪. ૩૫ રૂપીઆભારના અધોળ કેટલા ? કેટલે અઢીએ ૩૫?

૫૫. ૨૦ મણના શેર કેટલા થાય ?

૫૬. ૩૦ દોકડાની બદામો કેટલી ?

૫૭. ૪ શેરના કાટલાથી કેટલીવાર જોખીએ તો ૦॥ મણ થાય ?

૫૮. ૫॥ શેરનો ત્રીજો ભાગ કેટલા પૈસાભાર થાય ?

૫૯. ૧॥ શેરનો લોટો ભરીને કેટલીવાર દૂધ લઇએ તે ૧ મણ થાય ?

૬૦. એક વાસણમાં ૮ શેર ઘઉં માય છે. મારે બે મણ લેવા હોય તો તે વાસણ ભરીને કેટલી વાર લેવા ?

મનોયત્ન ૭.

પરચુરણ.

૧. એક શેર દૂધીના બે પૈસા પડે છે. તો ૦॥ મણ દૂધીના કેટલા પૈસા પડે ? તેના આના કેટલા થાય ?

૨. એક માણસ રોજ ૨ શેર અનાજ ખાય છે, તેને ૧॥ મણ અનાજ કેટલા દિવસ ચાલશે ?

૩. હું રોજ ૫ હિસાબ શીખું તો ૩૦ દિવસમાં કેટલા હિસાબ શીખાય ?

૪. મને રોજના બે આના મળે, તો ૨૪ દિવસના મળીને કેટલા રૂપીઆ થાય ?

૫. એક રૂપીઆનું ૨॥ શેર ઘી મળે છે, તો ૧ મણ લેવું હોયતો કેટલા રૂપીઆ આપવા પડે ?

૬. કેરીઓનો ઢગલો હતો, તેમાંથી દરેકને ૩ શેર એ પ્રમાણે ૩૨ માણસોને આપી; હજુ ૪ શેર વધીછે. ઢગલામાં મૂળ કેટલી કેરીઓ હશે ?

૭. મારી પાસે રૂ. ૧॥ હતો; તેમાંથી રૂ. ૦॥ની ટોપી લીધી, બે આનાની એક ચોપડી લીધી, અને ૧૨ પૈસાની સલેટ લીધી; મારી પાસે શું વધ્યું ?

૮. બાપ મરી ગયો ત્યારે તેનો છોકરો ૩૮ વરસનો હતો.

છોકરો જન્મ્યો હતો ત્યારે બાપ ૨૨ વરસનો હતો. બાપ કેટલા વર્ષની ઉમરે મરી ગયો ?

૯. એક માણસ ૫૦ વરસ જીવ્યો. તેના મહિના કેટલા થાય ? એક વરસના ૧૨ મહિના હોય છે.

૧૦. ૧ાા મણ ઘઉં હોય; અને તેમાંથી રોજ ૨ શેર ખાઇએ તો કેટલા દિવસ ચાલે ?

૧૧. એક માણસને રોજ નવટાંક ઘી જોઇએ છે. તે ૨૦ દિવસમાં કેટલું ખાશે ?

૧૨. ૨૦ દોકડામાં આખા આના કેટલા છે ?

૧૩. રૂ. ૧ાા આઠ જણ વચ્ચે સરખે ભાગે વહેંચવાનો હોય તો દરેકને કેટલું આવે ?

૧૪. બે પાઇ શેર લેખે પોણો મણ કાલેરાં લેવાં હોય તો કેટલી પાઇઓ થાય ? તેના આના કેટલા ? પૈસા કેટલા ?

૧૫. શે. ૧ાા પતાસાં ૧૨ છોકરાઓમાં સરખે ભાગે વહેંચ્યાં. દરેકને કેટલાં આવ્યાં ?

૧૬. મારી પાસે ત્રણ બે આનીઓ, અને ૪ પૈસા છે. દરેક બ્રાહ્મણને પૈસો પૈસો દક્ષિણા આપીએ તો કેટલાને પહોંચે?

૧૭. ૮ પૈસા છે. દરેકને બબે પાઇઓ આપીએ તો કેટલા જણને પહોંચે ?

૧૮. દરેક જણ પાસેથી ૪ પૈસા ઉઘરાવીએતો ૧૬ માણસના મળીને કેટલા રૂપીઆ થાય ?

૧૯. રૂ. ૦ાા ૮ માણસો વચ્ચે ઉઘરાવવાનો છે. દરેકને કેટલું આપવું પડશે ?

૨૦. રૂ. ૦ાાાના આના કેટલા ? પાવલાં કેટલાં ? બે આનીઓ કેટલી ? પૈસા કેટલા ?

૨૧. ૧૮ અધોળમાં કેટલા અધોળ ઉમેરીએતો શે. ૧ાા થાય?

૨૨. ૧ મણના ૧૦ ભાગ પાડો. દરેકને શું આવ્યું ?

૨૩. રૂ. પા ને એક બે આની આપીએ; તો રૂ.૬ માં કેટલા આના ઓછા રહ્યા ?

૨૪. ત્રણ નવટાંક ને બે અધોળ તે શે. ાામાં કેટલું ઓછું અથવા વત્તું થાય ?

૨૫. એકેક પાઇ આપીએ તો રૂ. ૦ા કેટલા જણને પહોંચે?

૨૬. દરેક માણસ બે રૂપીયાભાર ઘી ખાય તો, શે. ૧ાા ઘી કેટલા માણસોને ચાલે ?

૨૭. ત્રણ ત્રણ પૈસાભારનું એક સોપારી લઇએ, તો શેર ૧ નાં કેટલાં સોપારી તોળાય ?

૨૮. એક શેરના ત્રણ સરખા ભાગ પાડો.

૨૯. એક આનાના ત્રણ સરખા ભાગ પાડો.

૩૦. એક રૂપીઆના ત્રણ સરખા ભાગ પાડો.

૩૧. અઢી શેરનું એક માપ હોય, તો તેવાં કેટલાં માપથી ૧ મણ થાય ?

૩૨. એક અઢી શેરના માપની કિંમત એક આનો હોય, તો મણની શી કિંમત થાય ?

૩૩. ૧ શેરનો ભાવ ૨ાા દોકડા ગણીએ તો મણનું શું થાય? (જવાબ રૂપીઆમાં લાવો.)

૩૪. એક અધોળના ચાર આના બેસે તો ૧ શેરના કેટલા રૂપીઆ બેસે ?

૩૫. એક પાવલું, ૭ પૈસા, ૯ પાઇ, ૧૨ાા દોકડા, અને ૨૫ બદામો, અને એક ઢબુ, એનો સરવાળો કરો.

૩૬. ૩ શેરના ૧૦ ભાગ પાડો; દરેક ભાગમાં કેટલું આવે ? (છોકરાઓને શીખવવું કે ૧ાા–૩–૬ ૪. ભાગો પાડવા હોય તો પૈસાભાર ગણવા, અને ૧, ૨ાા, ૫, ૧૦ ૪.

ભાગ પાડવા હોય તો રૂ.ભાર ગણવા.)

૩૭. મારી પાસે રૂ. ૧ાા હતો, તેમાંથી બે પૈસે શેર લેખે ૦ાા મણ ને ૫ શેર કાલેરાં લીધાં. શું વધ્યું ?

૩૮. ત્રાજવાના એક પલ્લામાં શેરીઓ મૂકયો, બીજામાં ઘી અને ૫ રૂપીઆ મૂકીને જોખી લીધું. ઘી કેટલું થયું ?

૩૯. એક પલ્લામાં ઘી અને બીજામાં ૧૮ પૈસા અને ૧૫ રૂપીઆ મૂકીને જોખી લીધું. ઘીનું કેટલું તોલ થયું ?

૪૦. એક પલ્લામાં અચ્છેરો મૂકયો છે. બીજામાં એક પાશેરો પાંચ રૂપીઆ અને તેની સાથે બીજા કેટલા પૈસા મૂકવા પડશે ?

૪૧. બશેર ઘી છે, ને જમનાર ૧૨ જણ છે; દરેકને કેટલું આવશે ?

૪૨. દરેક માણસને ૮ પાઇ આપીએ તો રૂ.૦ાા કેટલાં માણસને પહોંચે ?

૪૩. રૂ. ૦ા= છે, દરેકને બે પૈસા આપીએ તો કેટલાને પહોચે?

૪૪. ૧ પૈસાની ૬ પેનો લેખે ૯૬ પેનોના કેટલા રૂપીઆ પડે?

૪૫. ત્રણ આનાની ૧ લેખે રૂ.૩) ની કેટલી ટોપીઓ મળે?

એક વરસના ૧૨ મહિના.

૧. કાર્તિક.
૨. માગશર.
૩. પોસ.
૪. માહા.
૫. ફાગણ.
૬. ચૈત્ર.
૭. વૈશાખ.
૮. જેઠ.
૯. અષાડ.
૧૦. શ્રાવણ.
૧૧. ભાદરવો.
૧૨. આસો.

અઠવાડીઆના સાત વાર.

રવી..
સોમ.
મંગળ.
બુધ.

ગુરૂ. શુક્ર. શની. એક મહિનાનાં પખવાડી.	આં ૨. (૧. અજવાળીઉં. અથવા શુદ. ૨. અંધારીઉં. અથવા વદ.)

અકેક પખવાડીઆમાં પંદર તિથિઓ હોય.

૧. પડવો.	૧૦. દશમ.
૨. બીજ.	૧૧. અગિયારશ.
૩. ત્રીજ.	૧૨. બારશ.
૪. ચોથ.	૧૩. તેરશ.
૫. પાંચમ.	૧૪ ચૌદશ.
૨. છઠ.	૧૫ પુનમ.
૭, સાતેમ.	અંધારીઆમાં પુનમને ઠેકાણે અમાંસ આવે છે.
૮. આઠેમ.	
૯. નૌમ.	

એક મહિનાનાં અઠવાડીઆં ૪ ગણાય છે.

એક મહિનાના દિવસો ૩૦ ગણાય છે.

